

което е било чествано като национално значимо тържество. Програмата по честването на празника е включвала тържествена заря с церемония пред паметника с участието на гости, гражданството, учащите се и войската. Имало е специални светлинни ефекти и илюминации, факелно шествие. Освещаването на паметника е станало на 28 май от Н. В. Пр. Св. Пловдивския митрополит Кирил, който подчертава, че „паметникът ще бъде вечен изразител на българския народен дух в Родопа”.(23) Военният министър генерал Даскалов открива паметника на освободителите в Кърджали и го предава на кмета на града „със завет да се пази на вечни времена тази българска светиня”. (24) След това са поднесени повече от четиридесет венци и са произнесени речи в прослава на освободителите, в това число и от народния представител Иван Балканджиев, като член на строителния комитет, описал моралните и материалните грижи по издигане на паметника. Една от речите, съхранени в Държавен архив - Кърджали е произнесена от о. з. полковник Янко Ламбрев, участник в събитията от 1912 г., който описва в своите бойни спомени действията на Хасковския отряд, начело с ген. Васил Делов, по заемаването на град Кърджали през Балканската война от 1912 г. Получават се и много поздравителни телеграми, между които и такава от Н.В. Царя. (25) След откриването на паметника е произведен военен парад с участието и на всички корпорации в строй, както и на учащата се младеж от града. Тържеството завършва с обяди, дадени на четири места(обяд за официалните гости и три трапезарии). Обядът за официалните лица се е състоял във военният клуб. В него са участвали повече от 300 души и са били изразходвани общо 30 366 лева.(26) Освен всичко организаторите на родопските тържества през 1939 г. са помислили и за благотворителен обяд, даден на бедните граждани на Кърджали. Три народни трапезарии са били организирани в читалищната градина, една в работническия клуб, една за учениците от основното училище и гимназията - в двора на основното училище, както и ученическа трапезария за учениците от турското училище. През тези трапезарии минават повече от 6 000 души, в чието число се включват над 4000 гости и граждани на града, 2000 ученици от Кърджали, от Хасковската гимназия и от пансиона „Цар Симеон” в Ардино. Организацията е поверена на специално създадена Комисия по организиране на народните трапезарии. Тази комисия изразходва сумата от 43 722 лева за дадената храна и за пълното обзавеждане на трапезариите. (27) Събитието е отразено от софийските вестници „Мир” и „Зора” и от пловдивския вестник „Борба”, който пише